

лю управління у публічній сфері, іншими словами адміністративний менеджмент, необхідно розглядати як дотичну до доктрини сучасного адміністративного права, бо всі принципи та механізми ефективної публічно-управлінської діяльності повинні бути відображені у повноваженнях, компетенції, методах діяльності суб'єктів публічного управління. Відповідно дані трансформації породжуватимуть певні зміни вектору й методів адміністративного права загалом.

Так, на сучасному етапі розвитку адміністративного права вбачається результативним розгляд та вирішення наступних питань із використанням інструментів адміністративного менеджменту як нового сучасного стилю публічного управління: по-перше, це пошук раціональних способів організації публічного управління на трьох рівнях: національному, регіональному та місцевому. По-друге, проблеми, пов'язані з підготовкою та добором управлінських кадрів. По-третє, питання вдосконалення функціонування механізму публічного адміністрування, а саме: розробка теорії прийняття державних рішень та політичного лідерства; методів адміністративно-державного управління в кризових і конфліктних ситуаціях тощо.

Список використаної літератури:

1. Новіков Б.В. Основи адміністративного менеджменту: навч. посіб. / Б.В. Новіков, Г.Ф. Сініук, П.В. Круш – К. Центр навч. літ., 2004. – 560 с.
2. Фомичев А.Н. Административный менеджмент. учеб. / А.Н. Фомичев. – М. Дашков и К, 2006. – 228 с.

ЛАВРЕНОВА О. І.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРОЦЕДУРИ ПОДАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПЕТИЦІЙ, АДРЕСОВАНИХ ОРГАНАМ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Електронні петиції є ефективним інструментом сучасного демократичного ладу у багатьох розвинутих країнах. Він дозволяє побудувати діалог між активною частиною населення та владою з актуальних проблем у різних сферах життя. З прийняттям у 2015 р. змін до Закону України «Про звернення громадян» цей різновид звернення було впроваджено і в нашу правову систему.

Для створення петиції, адресованої органу місцевого самоврядування, особа має пройти процедуру реєстрації на відповідному веб-сайті, за результатами якої створюється її особистий кабінет. Реєстрація здійснюється шляхом заповнення електронної форми та проходження процедури підтвердження такої реєстрації. У формі, як правило, зазначаються прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання громадянина, електронна поштова адреса, на яку заявнику може бути надіслано відповідь, або відомості про інші засоби зв'язку з ним.

Петиція подається до органу місцевого самоврядування із використанням особистого кабінету її автора шляхом заповнення спеціальної форми, в якій зазначається короткий заголовок, що відтворює загальний зміст петиції, та викладається суть звернення. До петиції можуть також додаватися фото- або відеоматеріали, які стосуються порушеного питання. Петиція не може містити заклики до порушення конституційного ладу, порушення територіальної цілісності України, пропаганду війни, розпалювання міжетнічної, релігійної ворожнечі, заклики до вчинення терористичних актів, посягання на права і свободи людини.

Важливим є те, що петиція повинна стосуватися питань, які відповідно до Конституції України, Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та інших актів законодавства відносяться до компетенції відповідного органу місцевого самоврядування.

Відповідно до Закону України «Про звернення громадян», вимоги до кількості підписів громадян на підтримку електронної петиції, адресованої органу місцевого самоврядування, та строку збору підписів мають визначатися статутом територіальної громади [2]. Проте дана норма видається досить суперечливою. Згідно Закону України «Про місцеве самоврядування» представницький орган місцевого самоврядування може прийняти статут територіальної громади села, селища, міста [1]. Прийняття статусу територіальною громадою на рівні області взагалі не передбачено, хоча громадяни мають право звертатися з електронними петиціями і до обласних рад. До того ж прийняття статуту територіальної громади є правом, а не обов'язком органу місцевого самоврядування. На практиці такі статuti приймаються далеко не завжди. А у більшості прийнятих статутів питання електронних петицій ніяким чином не врегульовано. Практика йде по тому шляху, що питання збору підписів на підтримку електронних петицій врегульовуються шляхом затвердження рішеннями відповідних рад Положень про порядок подання та розгляду електронних петицій.

Ще одним важливим питанням є питання щодо необхідної кількості підписів громадян на підтримку електронної петиції, адресованої органу місцевого самоврядування та строку збору підписів. Відповідно до перехідних положень Закону України «Про внесення змін до Закону України від 02.07.2015 р. «Про звернення громадян» щодо електронного звернення та електронної петиції» до визначення у стату-

ті територіальної громади вимог щодо кількості підписів громадян на підтримку електронної петиції до органу місцевого самоврядування та строку збору підписів електронна петиція до відповідного органу місцевого самоврядування розглядається за умови збору на її підтримку протягом не більш як трьох місяців з дня її оприлюднення такої кількості підписів у відповідній адміністративно-територіальній одиниці, де проживає: до 1 тисячі жителів — не менше ніж 50 підписів; від 1 тисячі до 5 тисяч жителів — не менше ніж 75 підписів; від 5 тисяч до 50 тисяч жителів — не менше ніж 100 підписів; від 100 тисяч до 500 тисяч жителів — не менше ніж 250 підписів; від 500 тисяч до 1 мільйона жителів — не менше ніж 500 підписів; понад 1 мільйон жителів — не менше ніж 1000 підписів.

Аналіз нормативних актів органів місцевого самоврядування, присвячених питанню електронних петицій, дає змогу зробити висновок, що при встановленні строку для збору голосів органи місцевого самоврядування не завжди дотримуються вказаної рекомендації в три місяці. Як правило, цей строк встановлюється в 30 днів (Чернівецька міська рада, Чернігівська міська рада та ін.), 45 днів (Рівненська обласна рада, Кіровоградська міська рада та ін.), 60 днів (Лисичанська міська рада, Львівська міська рада та ін.) або 90 днів (Тернопільська міська рада, Харківська міська рада, Київська міська рада та ін.). Проте є і винятки. Так, для збору підписів на підтримку електронної петиції, адресованої Луцькій міській раді встановлено строк в 14 днів, Кам'янець-Подільській міській раді — 100 днів.

Важливим кроком стало запровадження в Україні Єдиної системи місцевих петицій, яку було створено в рамках програми «Електронне урядування задля підзвітності влади та участі громади» (EGAP). Метою даної програми є допомога органам місцевого самоврядування шляхом надання їм готового технічного рішення та пакету проектів місцевих нормативно-правових актів для забезпечення виконання норм законодавства щодо електронної петиції. Система, яка відповідає усім необхідним вимогам закону, дозволяє забезпечити єдиний високий рівень якості обслуговування громадян з боку органів місцевого самоврядування щодо подання електронних петицій. До того ж приєднання міста до системи є безкоштовним, для цього потрібна тільки згода місцевої ради. На сьогодні до Єдиної системи місцевих петицій приєдналося понад 130 територіальних громад з усіх областей України. Впровадження такої якісної уніфікованої системи допоможе містам заощадити кошти, які міста мають передбачити для створення такої системи власноруч, та спрямувати їх на вирішення найбільш нагальних для місцевих громад проблем.

Список використаної літератури:

1. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.
2. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – Ст. 256.

ФУТЛЕВИЧ К. А.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного та фінансового права,
кандидат юридичних наук

ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Однією з найактуальніших проблем двох останніх десятиліть в Україні є проблема протидії такому складному соціально-правовому явищу, як корупція. Не зважаючи на значну увагу, яка приділяється явищу корупції та її протидії в сучасній державі, ця проблема не знаходить однозначного вирішення на теоретичному та практичному рівнях. Вчені досі не виробили єдиного підходу до дефініції «корупція», не знайшли універсальної формули протидії цьому явищу, що пояснюється надзвичайною складністю даного феномену.

На сьогодні офіційне визначення поняття «корупція» дається в ст. 1 закону України «Про запобігання корупції»: це використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей. Це визначення нічим не відрізняється від дефініції попереднього (що втратив чинність) закону «Про засади запобігання і протидії корупції» від 07.04.2011 р. № 3206–VI. В національному законодавстві також дається визначення «корупційного правопорушення», під яким розуміється діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність» [1]. У цьому визначенні не йде мова про адміністративну відповідальність, хоча у визначенні, яке давалося в законі «Про засади запобігання і протидії